

A VILÁGTÖRTÉNELEM LEGHÍRESEBB NŐI SZEMÉLYISÉGEI

Roland

TARTALOMJEGYZÉK

Ada Lovelace	7	Jacqueline Kennedy Onassis.....	50
Agatha Christie	8	Jane Austen	51
Amelia Earhart.....	9	Jane Campion	52
Ang Szán Szu Csí	10	Jane Fonda.....	53
Angela Gheorghiu	11	Jane Goodall	54
Angela Merkel.....	12	Jocelyn Bell Burnell.....	55
Anna Pavlova.....	13	Judi Dench	56
Anne Frank	14	Julie Andrews	57
Anne Sullivan	15	II. (Nagy) Katalin orosz cárnő.....	58
Aquitániai Eleonóra.....	16	VII. Kleopátra	59
Audrey Hepburn	17	Kalkuttai Boldog Teréz.....	60
Avilai Szent Teréz	18	Katalin cambridge-i hercegné.....	61
Barbara McClintock	19	Katarina Witt	62
Barbra Streisand.....	20	Katharine Hepburn.....	63
Benazír Bhutto.....	21	Kathryn Bigelow	64
Betty Friedan	22	Lisa Randall.....	65
Billie Holiday.....	23	Lise Meitner	66
Bobbi Brown	24	Margaret Thatcher	67
Céline Dion	25	Marie Curie.....	68
Christiane Amanpour.....	26	Marilyn Monroe	69
Coco Chanel	27	Mary Shelley	70
Diana Walesi hercegné.....	28	Mata Hari	71
Edith Piaf	29	Medici Katalin	72
Egerszegi Krisztina	30	Michelle Obama	73
Eleanor Roosevelt	31	Millicent Fawcett	74
II. Erzsébet.....	32	Nadia Comăneci.....	75
Erzsébet császárné és magyar királyné.....	33	Oprah Winfrey	76
Elisabeth Blackwell.....	34	Polgár Judit.....	77
Elizabeth David	35	Rachel Louise Carson.....	78
Elizabeth Fry	36	Rosa Parks.....	79
Elizabeth Taylor	37	Rosalind Franklin.....	80
Emily Brontë	38	Sally Ride.....	81
Evita Perón.....	39	Szapphó	82
Florence Nightingale	40	Sirin Ebádi.....	83
George Sand	41	Simone de Beauvoir.....	84
Grace Hopper	42	Sofia Coppola	85
Grace Kelly.....	43	Sophia Loren.....	86
Harriet Beecher Stowe	44	Stephanie Kwolek	87
Helen Keller	45	Stephenie Meyer	88
Hillary Clinton	46	Szűz Mária.....	89
Indira Gandhi.....	47	Veronica Guerin.....	90
Ingrid Bergman.....	48	Virginia Woolf.....	91
Joanne Kathleen Rowling	49	Wangari Maathai.....	92

Ada Lovelace

1815-1852

Férje által Lovelace grófnője, születési nevén Augusta Ada Byron. Angol matematikus, aki Charles Babbage feltalálójával dolgozott együtt az analitikai számológépek elkeresztelt kezdetleges számítógép fejlesztésén.

Ada édesapja az angol költő, Lord Byron volt. Ada volt a költő egyetlen törvényes gyermeke. Már egészen fiatal korában érdeklődni kezdett az egzakt tudományok iránt. Szülei nem sokkal a születése után elváltak, a kis Adát az édesanyja nevelte, matematikára és természettudományra tanította, ami szokatlan volt akkoriban a londoni úrilányok körében.

A 17 éves lány életét teljesen meghatározta Charles Babbage matematikussal való találkozása, akivel munkakapcsolaton alapuló barátság szövődött. Ada fordította le Federico Luigi Menabrea olasz matematikus franciául írott cikkét, amely Babbage analitikus gépével foglalkozott. Ada nemcsak lefordította az írást, hanem számításokat és jegyzeteket is fűzött hozzá, kifejtette a gép használatának lehetőségeit. Valójában az első algoritmust alkotta meg, amellyel rá lehetett volna venni a gépet, hogy egyetlen paranccsal utasítássorozatot hajtson végre. Tervébe számos olyan módszert vezetett be, amelyeket a modern számítógépek alkalmaznak. Publikációi a világ első számítástechnikai tudományos értekezései. Akkoriban egy nő, ráadásul főrangú nő, nem írhatott újságcikket vagy tudományos értekezést, így Ada írásait A. A. L. szignóval látta el.

A gép tényleges létrejöttét végül sem a tervező, sem Ada nem érte meg. Ada később a szerencsejáték rabja lett, és megpróbált kidolgozni egy matematikai szisztémát. 1852-ben halt meg, kérésére apja, Lord Byron mellé temették a nottinghami Szent Mária Magdolna-templomba. Szülőhazájában róla nevezték el a női tudósokat népszerűsítő napot. Az ő nevét viseli az USA védelmi minisztériuma számára kifejlesztett programnyelv, az ADA, és a Microsoft-termékek eredetiségét igazoló hologramon is az ő képe látható.

Agatha Christie

1890–1976

Agatha Mary Clarissa Miller néven látta meg a napvilágot. Angol író, „a krimi koronázatlan királynője”. Nevéhez fűződik a két híres detektívje: a belga származású magádetektív Hercule Poirot, és az amatőr nyomozó vénkisasszony Miss Jane Marple alakjainak megteremtése.

Az utókor számára mintegy 80 detektívregénye és nagy sikereket arató színpadi darabjai miatt emlékezetes, de Mary Westmacott álnéven írt romantikus regényeket is. Műveit több mint 60 nyelvre fordították le.

Egyedül tanult meg olvasni már ötéves korában, az édesanyja pedig írni tanította. 16 éves korában Párizsba ment, ahol megismerkedett Archibald Christie pilótával, akivel 1914-ben összeházasodtak. Az első világháború ideje alatt Agatha kémiai tanult és gyógyszerészként dolgozott, ekkor formálódott meg benne a regényírás gondolata, amelyben mérgezéssel követnék el a bűncselekményt. 1919-ben lánya született, ám az írással töltött idő miatt a házassága megromlott. Christie első regényét, A titokzatos stylesi eset címmel 1920-ban adták ki, ebben mutatta be az olvasóknak Hercule Poirot-t.

1926-ban Agatha rájött férje házasságon kívüli kapcsolatára Nancy Neele-lel, és 11 napra eltűnt. Ez nagy felzúdulást váltott ki a társadalomban, az újságok címlapjára került. Végül azonosították egy yorkshire-i hotelben, ahová vendégként jelentkezett be Mrs. Teresa Neele néven. Bár az orvosok amnéziát állapítottak meg nála, eltűnésének valódi okát csak találgatták. Végül 1928-ban a házaspár elvált.

Regényeit sorra megfilmesítették. Legnépszerűbbek talán: Gyilkosság az Orient expresszen, Tíz kicsi néger, Halál a Níluson, Nyaraló gyilkosok. David Suchet angol színész játszotta Poirot szerepét a 13 szezont megélt televíziós sorozatban. 1971-ben nemesi rangot kapott. 1976. január 12-én hunyt el otthonában. Regényeit több mint két billió példányban adták el, a legtöbbet a történelemben a Biblia, a Shakespeare-művek és a Disney-könyvek után.

Amelia Earhart

1897 - eltűnt: 1937. július 2.

Az első női pilóta, aki átrepülte az Atlanti-óceánt, a női emancipáció harcosa. Az amerikai Kansasban született 1897-ben, ahol a gyermekkorát is töltötte. Utasként 1920-ban repült első alkalommal, és bár az út mindössze 10 percig tartott, teljesen beleszeretett a repülésbe. Keresetéből elkezdett pilótaleckéket venni, és hamarosan megvásárolta az első repülőgépet, egy használt, kétüléses, nyitott pilótafülkés gépet, amit a sárga színe miatt Kanárinak nevezett el. Miután megkapta a pilótaengedélyt, a Kanárral elérte a 42,5 kilométeres magasságot, s ezzel női magassági rekordot ért el.

1928-ban Amelia élete teljesen megváltozott, amikor -bár csak utasként-, de átrepülhette az Atlanti-óceánt Wilmer Stutz pilótával. Ismerte a projekt koordinátorát, George Putnam könyvkiadót, és az ő reklámkampányának köszönhetően nagy hírnevet szerzett. Amelia könyveket és cikkeket írt a repülésről, megtervezte a női pilóták számára a pilótaruházatot, ezenkívül sok repüléssel kapcsolatos reklámhoz adta az arcát. Elhatározta, hogy ismertségét arra használja fel, hogy a nőkkel megismertesse a repülést, és megértesse velük, hogy ugyanolyan jók lehetnek benne, mint a férfiak. Ezzel óriási hatást ért el a nők körében. 1932-ben egyedül repülte át az Atlanti-óceánt, ennek elismeréseként megkapta a Francia Köztársaság Becsületrendjét, az amerikai Becsület érdemérmét és a National Geographic díját is.

40. születésnapjához közeledve elhatározta, hogy a nők között elsőként fogja körberepülni a Földet. Erre a Föld körüli utazásra 1937. június 1-jén indult el Fred Noonan navigátorral. Oaklandból indultak, majd június 29-én már az új-guineai Laeben készülődtek a következő állomásra, a Howland-szigetre, amely a Csendes-óceán közepén fekszik. Ide azonban már nem érkeztek meg. Sem őt, sem társát, sem pedig a repülőgépet nem találták meg. A hivatalos keresést 1937. július 19-én szüntették meg, majd 1939 januárjában Earhartot és Noonant halottá nyilvánították. Életéről film is készült, amelyikben Ameliát Hilary Swank alakítja (Amélia - Kalandok szárnyán, 2009).

Ang Szán Szu Csi

1945-

Ang Szan Szú Csi az emberi jogokért és a szabadságért kiálló fontos közéleti személyiség Burmában (újabb nevén Mianmarban), ahol 1962 óta katonai kormányzat van hatalmon. A „Ladyt”, azaz a „hölgyet” – ahogy Szú Csi-t a földalatti ellenzéki körökben emlegették az elmúlt évtizedekben – akkor ismerte meg a világ, amikor 1990-ben pártjával megnyerte a burmai választásokat, de ez mit sem számított: a tábornokok házi őrizetbe helyezték és ott is tartották a következő húsz év legnagyobb részében, hogy senki és semmi se veszélyeztesse korlátlan hatalmukat. Szú Csi házi őrizetét időről időre mondvacsínált indokokkal hosszabbították meg a burmai hatóságok. Amikor felajánlották neki, hogy külföldre távozhat, ő a börtönt választotta, és megmutatta az egész világnak, hogy a zsarnokságot erőszak

nélkül is le lehet győzni, és az elnyomás csak úgy tűnik, hogy végtelen.

1991-ben béke Nobel-díjat kapott az emberi jogokért folytatott erőszakmentes küzdelméért, amit a fiai vettek át. 2000-ben Bill Clinton a Szabadság Elnöki Medálja kitüntetését (Presidential Medal of Freedom) adományozta neki. Ez a legnagyobb kitüntetés, amelyet civil kaphat az Amerikai Egyesült Államokba. Kanada 2007-ben tiszteletbeli állampolgárságot adott neki, az amerikai kongresszus pedig egyhangú szavazással a Kongresszus Arany Medáljával (Congressional Gold Medal) tüntette ki. A U2 írók együttes 2001-ben a „Walk on” című dalukban (All That You Can't Leave Behind című album) állítottak neki emléket.

2010 novemberében végül szabadon engedték a burmai ellenzék első számú vezetőjét. Két évvel később indulhatott a választásokon is, ahol Szú Csi és ellenzéki pártja, a Nemzeti Liga a Demokráciáért megnyerte a választásokat. Így a nemzeti hősnő, aki a szabadságról és a kitartásról adott követendő példát a világnak, végre helyet kapott a burmai parlamentben.

